

Unes dones pidolen als carrers d'Atenes.

Rescats que afonen

Els rescats han pogut redreçar parcialment els comptes públics d'Irlanda, de Portugal i –molt menys– de Grècia. Tanmateix, el cost és molt alt per als ciutadans, que veuen com hi augmenta la pobresa, hi creix la desocupació, hi disminueix el poder adquisitiu i s'hi aprima l'estat del benestar.

André Castro es pot sentir afortunat. Fa dos anys que es va casar amb Brigita Jurisic, eslovena, i el març passat va nàixer el seu primer fill, Filip, a Braga, on l'any 2008 es van comprar una casa. Brigita té una companyia d'assessorament. André, que havia estat en un banc, treballa al departament financer d'una institució social que presta serveis sanitaris i suport a xiquets i a gent gran. No li perilla la feina, diu, si bé no se sent al marge de la crisi. L'augment d'impostos passa factura a l'economia domèstica i tenen un grapat d'amics que sí que han perdut la feina. De fa uns mesos, les reunions de cap de setmana s'han traslladat dels bars al menjador de casa. “El tema de conversa ha canviat. Ara estem més al cas de l'actualitat i parlem de coses de què abans no parlàvem, com ara la feina, l'eficàcia, els polítics...”, explica,

via correu electrònic. “La situació a Portugal –reflexiona André– és incerta. No sabem què passarà els anys vinents. Abans tenies la sensació que podies saber què esperar-ne, del futur; ara ens limitem a viure el present i a prendre precaucions amb vista al futur.”

Aquesta incertesa la comparteixen, segurament, bona part dels seus compatriotes. La desocupació, d'un 15%, és la més alta de la història i l'economia domèstica es ressent d'una pujada generalitzada d'impostos que, en el cas dels funcionaris i pensionistes, s'ha afegit a la supressió de les dues pagues extra que rebien fins ara. Al sector privat, els salaris han quedat congelats. A més, per llei, s'ha augmentat la jornada laboral de mitja hora i s'han reduït els festius. Una visita al metge de capçalera costa cinc euros i per a anar a urgències se n'han de pagar vint.

Són només algunes de les mesures que el govern portuguès ha hagut d'aplicar d'entrà a la llista de països rescatats, on ja hi havia Grècia i Irlanda. Des d'aleshores, l'acció de govern de Passos Coelho s'ha hagut de limitar a complir fil per randa els compromisos que li ha imposat la troica (Comissió Europea, Banc Central Europeu i FMI), en canvi d'un salvavides de 78.000 milions. Aquests fons, en última instància, han de servir per a redreçar uns comptes públics malmesos per l'alt nivell de deute públic (el 92,4% a final del 2010) i un dèficit de quasi el 10%.

Els portuguesos, doncs –com també els grecs i els irlandesos–, han cedit sobirania econòmica en canvi de préstecs multimilionaris. En definitiva, han hagut d'empassar-se la recepta d'austeritat i disciplina fiscal dispensada des de Berlín: mesures impositives i aprimament de l'estat del benestar. De moment, les xifres indiquen que tant Portugal com Irlanda se'n van sortint. Tanmateix, l'obsessió pels indicadors macroeconòmics passa factura a la població, que ha vist com baixava el nivell de vida.

El tigre miola. Irlanda és, de moment, el país més disciplinat dels tres que han hagut de demanar socors a l'exterior. L'anomenat tigre celta va basar el creixement econòmic en una política d'impostos baixos que va atraure el capital exterior i un mercat immobiliari desorbitat, com el de l'estat espanyol. L'esclafit de la bombolla immobiliària va obligar l'estat a rescatar els bancs. La injecció de 50.000 milions d'euros a les entitats de crèdit va obrir un esvoranc en els comptes públics, i el dèficit públic es va desbocar fins a un 32% del PIB. El novembre del 2010, el govern del Fianna Fáil es va trobar forçat a demanar un crèdit de 85.000 milions d'euros.

En canvi dels diners, Irlanda ha hagut d'adoptar un pla per al reequilibri dels comptes que inclou recaptar 1.500 milions d'euros extres en impostos i estalviar-ne 2.100 reduint la despesa pública. Des d'aquest 2012, els irlandesos paguen un IVA del 23% (abans era del 21%), 100 euros anuals per habitatge en propietat i un 30% pels guanys de capital, entre més mesures. A banda, al febrer el govern de coalició de laboristes

i conservadors va anunciar un programa de privatitzacions parcials o totals de béns estatals de companyies estratègiques. Fins el 2015, el govern irlandès eliminarà 37.500 places de funcionaris.

De moment, amb les mesures adoptades Irlanda ha obtingut la complicitat alemanya, sobretot perquè ha reeixit a reduir el dèficit fins al 13,1%. El 2011, a més, el PIB va créixer, després de tres anys de caigudes consecutives. Tanmateix, els analistes no veuen clar que enguany Irlanda pugui repetir l'èxit, sobretot per l'ensulsiada de la demanda interna i de la inversió. A més, segons la Comissió Europea, el comportament erràtic del deute públic s'agreuja. El 2013, segons Brussel·les, aquest indicador podria arribar al 120% del PIB. Siga com siga, els irlandesos semblen haver adoptat l'estoïcisme per a plantar cara a la situació. Si més no, això es pot deduir de la decisió de ratificar, amb un 60% de vots a favor, el tractat d'estabilitat de la Unió Europea, sobre el qual s'ha dissenyat el patró que ara per ara encotilla la seua política econòmica i financera.

Grècia, perill de ruïna. L'ambient de cert conformisme dels irlandesos és als antípodes de l'enuig mostrat pels grecs. A les eleccions de l'abril passat, Grècia va demostrar que n'estava tupa, i per això va castigar els partits tradicionals i donà suport a forces de l'extrema dreta i de l'extrema esquerra. A l'hora de tancar aquesta edició, Europa s'aguantava la respiració tot esperant els resultats de les eleccions de diumenge. La realitat és crua: quan fa dos anys que la troica acordà amb el govern de Geòrgios Papandreu el primer paquet d'ajudes, Grècia es troba abocada a la crisi més greu des del final de la Segona Guerra Mundial. La corretja amb què la troica ha volgut estrènyer els comptes públics, tot oblidant les polítiques de creixement, amenaça d'asfixiar el país, inserit en un cercle viciós de recessió econòmica, assecament de les arques públiques, depauperació i incertesa política.

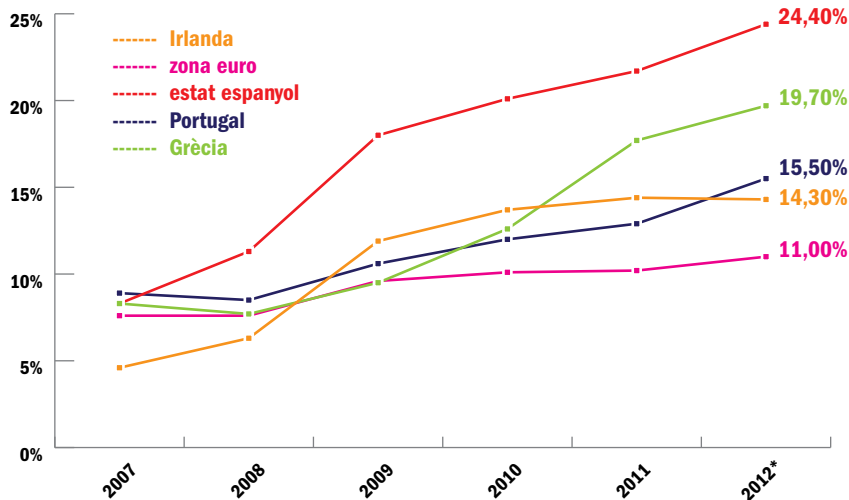
Grècia va rebre el primer paquet d'ajudes, per valor de 110.000 milions d'euros, el maig del 2010, quan era a un pas de declarar-se en bancarrota. El 2009 l'havia tancat amb un dèficit del 13,6% i un deute públic de 113,4% del PIB. Un any i dos mesos després del primer pa-

Principals Índexs dels estats rescatats

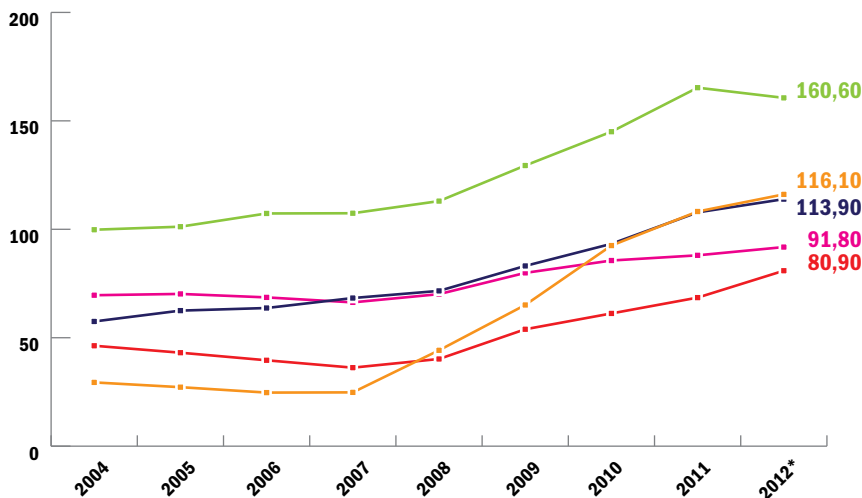
EVOLUCIÓ DEL PIB

EVOLUCIÓ DE LA DESOCUPACIÓ (tant per cent de desocupats sobre població activa)

DEUTE PÚBLIC (tant per cent sobre el PIB)

Font: Comissió Europea *Previsió

